

WERELD BURGER

wereldnieuws
in zakformaat

BELGIE - BELGIQUE
8500 KORTRIJK 1
AFDELING 2
4/1132

JAARVERSLAG 2008

Wereldburger is een driemaandelijkse uitgave van Wereldsolidariteit

Wereldsolidariteit vzw - Haachtsesteenweg 579, 1030 Brussel

11de jaargang • juli - augustus - september 2009 • Afgiftekantoor Kortrijk 1 • afdeling 2 • erkenning P309504



**wereld
solidariteit**

2 in deze krant

Deze dubbeldikke Wereldburger is tegelijk het jaarverslag 2008 van Wereldsolidariteit. Ondanks het verdubbelen van het aantal bladzijden, blijft het onmogelijk om alle activiteiten hier en in het Zuiden te beschrijven. U krijgt dus eerder een bloemlezing.

De lentecampagne "vrouwen goed gevormd, wereldwijd"

ontbreekt uiteraard niet, u had trouwens nog de resultaten van de actie tegoe

p 5

De werking in het Zuiden illustreren we per continent aan de hand van de werking van één partner. Elk continent geeft ook toelichting bij een centrale doelstelling van ons ontwikkelingsprogramma

p 8

Wereldsolidariteit kiest voor een lichte begeleidingsstructuur en toch steun bieden aan 110 partners in het Zuiden, hoe dit kan?

p19

Een extra bijdrage over Mali geeft meer informatie over het programma sociale economie

p21

Cijfers zeggen veel, maar niet alles. Daarom wat meer toelichting bij de inkomsten en uitgaven van de vzw Wereldsolidariteit

p23

Als arbeidsrechten worden geschonden, kijkt Wereldsolidariteit niet toe, maar onderneemt het actie om deze aan te klagen.

Social Alert vertrekt van de werkvloer en gaat tot de hoogste internationale instellingen.

p 25

De kans is groot dat u in 2008 een gift overmaakte voor noodhulp in Haiti of Bangladesh, terecht vraagt u zich af wat er mee gebeurd is

p27

Rik Bloemen, voorzitter van de regionale vrijwilligerswerking Wereldsolidariteit, noemt zijn stuurgroep "een tafel van engagement"

p 29

Deze Wereldburger noemen we een jaarverslag, maar is tegelijk een dwarsdoorsnede van onze werking. De kracht van mensen samen, dat geldt ook voor de redactie van deze krant. Veel collega's werkten er aan mee en drukten hun stempel op de artikelen.

Veel leesplezier.

Fabienne Sichien, Eindredactie

De Wereldburger wordt gesubsidieerd door DGOS, gedrukt op chloorvrij papier, in het meest economische formaat en verzonden op de goedkoopste manier.

Aan deze krant werkten mee:

Nele Cosyns, Annelies De Gendt, Jaklien Broekx, Bart Verstraeten, Nancy Govaerts, Fabien Habimana, Rita Vandeloo, Katrien Beirinckx, Jef Van Hecken, Jan Franco, Didier Pietre, Thierry Manhaeghe.

Foto's werden genomen door:

Wereldsolidariteit,
Wereldmediatheek,
An De Smedt, Rob Stevens

Lay-out en druk:

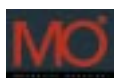
Gevaert Graphics

Verantwoordelijke uitgever:

Andre Kiekens

Wereldsolidariteit dankzij jouw steun op nummer: 799-5500000-05

Wereldsolidariteit in Noord en Zuid is mogelijk dankzij de steun van:



191 landen ondertekenden een akkoord om tegen 2015 de armoede in de wereld te halveren. Voor samen met de Vlaamse Noord-Zuidbeweging actie om de politici aan hun belofte te herinneren én de lat hoger te leggen. Armoede moet de wereld uit!

www.detijdloopt.be

Beste wereldburger,

Wat nu voor je ligt is meer dan de zoveelste Wereldburgerkrant. Met deze speciale editie geven we een antwoord aan hen die graag een meer globaal overzicht krijgen. We hebben daarom gekozen voor een vlot en toegankelijk jaarverslag. De timing zit goed, want we rapporteren over de werking van 2008. Precies het jaar waarbij Wereldsolidariteit van start ging met een nieuw programma met meer dan enkele accentverschillen.

De bijdragen in deze krant maken duidelijk hoe dit zich aan het vormen is, zowel in Zuid als in Noord. Met onze nieuwe programma's steunen we 113 partnerorganisaties in 39 landen, verspreid over de 3 continenten. Dit is vrij veel in vergelijking met andere NGO's. Maar het geeft meteen ook een eerste kenmerk aan. **We steunen netwerken die zowel nationaal als internationaal een verschil kunnen maken.** Nieuw in ons huidige programma is dat het accent ligt bij nationale sociale organisaties. Zij zijn het die vorm geven aan een duurzame armoedebestrijding en vanuit die kracht gaan samenwerken met anderen.

Lees zo hoe Fanny Sanchez vanuit haar werk als vrijgestelde van de jongerenwerking JOC Peru nu doorgroeide als coördinatrice van de Latijns-Amerikaanse actie voor meer 'vrouwenrechten'.

Tweede kenmerk van ons nieuwe programma is dat we voor **elk continent samen met de partners investeren in een gezamenlijke continentale actie.** Naast de vrouwenrechten in Latijns-Amerika, hebben we de sociale bescherming als actiepoint voor Afrika en een netwerk rond de arbeidsvoorwaarden in de textielsector in Azië. Elk van deze acties kennen hun overlegstructuren en coördinatoren.

Nieuw is ook de veel sterkere integratie van onze politieke werking. Zo steunen we met Social Alert in elk continent een paar partners in hun **politieke strijd voor het respecteren van sociale- en arbeidsrechten.** Zo geven we bijvoorbeeld onze partners uit Guatemala een plaats op internationale fora waardoor Wereldsolidariteit ook spreekbuis wordt van hun belangen.

Dat het programma zelf nu meer **accent legt op duurzame ontwikkeling** vanuit ons thema Waardig Werk en Sociale Bescherming en dus niet stopt bij institutionele versterking van organisaties wordt dan weer duidelijk in de getuigenis uit Mali.

De zuidwerking van Wereldsolidariteit werking kreeg vanaf 2008 ook een nieuwe omkaderingsstructuur. Naast de dossierbeheerders in Brussel, werken we nu met continentale coördinatoren (onze coöperanten) en zuidcoördinatoren die elk instaan voor een deel van de begeleiding. **Deze werkvorm legt het initiatief en het eigenaarschap van het programma echt in het Zuiden en bij de partners.**

Een ander belangrijk nieuw accent vanaf 2008 ligt in een veel sterkere samenwerking tussen wat we onze 'noordwerking' (sensibilisering – educatie) noemen en onze partnerwerking. Getuige daarvan hoe we onze campagne "Vrouwen goed gevormd, wereldwijd" hebben opgebouwd; na enquêtes bij onze partners en in nauw overleg met KAV. Want ook dat is nieuw; **elke campagne in het Noorden wordt vanaf nu extra ondersteund door een deelorganisatie.** In 2008 was KAV aan de beurt. Tot ieders tevredenheid resulteerde deze formule in sterke betrokkenheid en engagement, met ook politiek effect tot gevolg. Belangrijke aspecten van onze eisenbundel vonden we terug in de beleidsbrief van minister Michel!

Het resulteerde eveneens in de blijvende betrokkenheid van KAV bij de conti-



"De kracht van mensen samen"

nentale seminars en acties rond vrouwenrechten die we opzetten in Latijns Amerika. Niet enkel een voorbeeld van verdieping Noord-Zuid, maar ook **van de ernst van onze Gender-benadering.**

Binnen de noordwerking trekken de vernieuwende tendenzen zich verder door. Zo werd in verbond Leuven, Limburg en in West-Vlaanderen met succes geëxperimenteerd met nieuwe partnershipsformules. In 2009 gaan we verder op dit elan. WS werkt in het kader van haar fondsenwerving volop mee aan de vraag naar meer transparantie door ondermeer te participeren aan de website 'openboek.be' en als actief lid van de Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving. Ook in deze wereldburgerkrant geeft WS je een zicht op de resultaten van 2008.

Kortom, in 2008 gingen we sterk van start met ambitieuze vernieuwingen in alle geledingen van onze werking. Daarnaast blijven we alert om kansen in de beweging volop aan te grijpen om er een internationale dimensie aan te geven. **Denk maar aan de koppeling van de Schone Kleren Actie aan de Musical Daens van Studio 100!**

Met enige trots en veel enthousiasme zetten we deze tendens door in 2009. Maar dit kan enkel door 'de kracht van mensen samen'. En daarmee bedoelen we de trouwe inzet van onze vrijwilligerskernen, de blijvende steun van onze donateurs en het vertrouwen en medewerking van alle deelorganisaties van het ACW.

Dank daarvoor in naam van duizenden van onze bondgenoten in het Zuiden voor wie we wel degelijk een verschil maken, voor wie jij het verschil maakt.



Andre Kiekens
Algemeen secretaris
Wereldsolidariteit vzw

Meer vrouwen goed gevormd, wereldwijd

Wereldsolidariteit zette in haar lentecampagne van 2008 “straffe madammen” in de kijker. Want vrouwen zijn het cement van de samenleving. Overal ter wereld. Toch zijn 70% van de armen en tweederde van alle analfabeten vrouw. Met de slogan “Meer vrouwen goed gevormd, wereldwijd.” roept Wereldsolidariteit op om meer te investeren in vorming van vrouwen. Met een petitie, straffe madammen uit het Zuiden op bezoek, pittige kruidenmixen en het campagnelied ‘Zus’ gemaakt en gezongen door Yasmine. KAV is campagnepartner.

Overal ter wereld zijn vrouwen **straffe madammen**: ze werken hard, zorgen voor brood op de plank, staan altijd klaar voor man en kinderen. Toch zijn 70 % van de armen vrouw. Waarom? Vrouwen krijgen **minder kansen** en hebben **minder rechten**. Vrouwen verdienen bijvoorbeeld gemiddeld tweederde van wat mannen verdienen. In bijna elk land werken vrouwen nochtans meer uren dan mannen.

Vrouwen organiseren en meer investeren in vorming, helpt vrouwen uit de armoede en is tegelijk de sleutel voor de ontwikkeling van het ganse land. Er is een spreekwoord dat zegt: *als je een vrouw vormt, vorm je een heel gezin.*

Vrouwen in het Zuiden bevraagd

Via de partners vroegen we aan 500 vrouwen in het Zuiden welke vorming zij voor de vrouwen in hun land het meest belangrijk vonden en waarom.

Uit de bevraging komt duidelijk naar voren dat **vier vormingstypes** belangrijk zijn:

- alfabetisering;
- gezondheidsopleiding (vorming rond aids, borstvoeding, hygiëne);
- beroepsvorming (aanleren van een beroep, hoe omgaan met geld, opleiding rond een microkrediet);
- vorming in vrouwenrechten (rechten van migranten-vrouwen, IAO-normen, ...).

Wat heel duidelijk wordt is dat vrouwen in het Zuiden vorming van levensbelang vinden voor zichzelf en de ontwikkeling van hun gezin en hun land.

Wereldsolidariteit in actie

De bevraging in het Zuiden bevestigde sterk de behoefte aan vorming én gaf aan hoe weinig vrouwen toegang hebben tot opleiding en vorming. Dit werd het uitgangspunt voor de lentecampagne in het voorjaar 2008.

8 maart: Internationale Vrouwendag: Yasmine zingt voor 't eerst haar 'Zus' lied op radio en tv en kondigt hiermee de lentecampagne aan.

15-25 april: Internationale Week : 12 vrouwen, vertegenwoordigers van onze zuidpartners toeren rond in Vlaanderen om te getuigen over de situatie van vrouwen in hun land en de vrouwenwerking van hun organisatie. Deze 12 vrouwen gaan met de politieke eisenbundel van de campagne naar de Belgische minister van Ontwikkelingssamenwerking en geven hiermee het publieke startschot van de campagne.

11 mei: op het wereldmuziekfestival Mano Mundo in Boom is 'het vrouwen aan de macht'. Het



Zus

Wereldsolidariteitsplein pakt uit met een puur vrouwenaffiche met optredens van Fatima Spar, Mira, Yasmine en Leki en roept de festivalgangers massaal op om de petitie voor meer vorming voor vrouwen in het Zuiden te ondertekenen.

8 september 2008: welgeteld 21.500 handtekeningen telden we op de Internationale dag van de Alfabetisering. Handtekeningen van vrouwen én mannen, allemaal met eenzelfde boodschap: **“Meer vrouwen goed gevormd, Wereldwijd!”**

Maar wat hebben we nu echt bereikt met onze campagne? Hebben ze ons dossier wel gelezen daar op het kabinet ontwikkelingssamenwerking? Wel, Wereldsolidariteit en allen die deze campagne steunden mogen trots zijn. **Zo nam de minister de vorming van vrouwen op in de beleidverklaring van april 2008.** En daar bleef het niet bij. Want als je iets opneemt in je beleid, moet je hier ook concrete projecten aan vastknopen. Zo wordt voortaan de helft van studie- of stagebeurzen voor mensen uit het Zuiden, voorbehouden aan vrouwen.

Een goed begin, maar zeker en vast nog heel wat werk aan de winkel... We blijven gaan voor **“Meer vrouwen goed gevormd, wereldwijd!”** Want als je een vrouw vormt, vorm je een ganse samenleving.

Yasmine was even ‘onze zus’ tijdens de straffe madammen-campagne van Wereldsolidariteit 2008. Ze scheef en zong het campagnelied ‘Zus’. Ze lanceerde het op radio en tv, ging met de videoclip naar de Zevende Dag en de Rode Loper. Ze vergezelde onze vrouwen uit het Zuiden tot bij minister van Ontwikkelingssamenwerking Michel om hun eisen naar meer vorming kracht bij te zetten. Ze presenteerde en zong op het Wereldsolidariteitspodium van Mano Mundo en verzamelde zo enkele duizenden handtekeningen voor de actie. Yasmine helemaal ten voeten uit.

De ploeg van Wereldsolidariteit betreurt haar heengaan: Yasmine zal altijd een beetje ‘onze zus’ blijven.

Yasmine: *“Wereldsolidariteit. Het zit hem al in de naam. Daar kunnen we niet genoeg van hebben. En toen ik enkele verhalen las van deze echte sterke vrouwen, wist ik: hier wil ik m'n westerse schouders mee onder zetten. Deze vrouwen via mijn muziek een stem geven. Hen hun verhaal laten doen via mijn woorden. Want ook dat is solidariteit.”*

“Ik hou van Dame Blanche. Letterlijk. Ik koester de monoloog als mijn dierbaarste werk dat ik ooit schreef. Omdat het helemaal van mij is, omdat ik elk woord elk gebaar ken. Het bezoek aan vrouwen in Burkina Faso herbeleef ik bij elk optreden. Het publiek merkt dit en voelt mee. Zodanig zelfs dat ik bij het einde van de voorstelling regelmatig zelf het afsluitende woordje overneem van de voorzitter omdat ze een krop in de keel heeft. Wereldsolidariteit kreeg er voor veel vrouwen een nieuwe dimensie erbij. Het was intens maar leuk om daarvoor te zorgen.”

Nele De Graeve, actrice



Een sterke campagnepartner

Deze campagne was KAV op het lijf geschreven, de WS campagne sloot naadloos aan bij het thema “KAV wereldt!”. Dit werd concreet gemaakt door een reeks van activiteiten die plaatselijk, regionaal en nationaal werden georganiseerd.

Afdelingen van KAV maakten van “wereldt” een echt werkwoord en riepen op tot solidariteit met vrouwen in het Zuiden. Op **ontmoetingsfeesten** werd de petitiekaart massaal ondertekend.

Leden werden vergast op een echt wereldfeest of werden geraakt door beklijvende getuigenissen. De theatermonoloog **“Dame Blanche”** werd tientallen keren geprogrammeerd en is nog helemaal niet uitgespeeld volgens actrice Nele De Graeve.

8 maart is een steeds belangrijker datum op de kalender van KAV. Zeker in 2008 was dit een hoogtepunt van hun werkjaar. De internationa-

le vrouwendag is dan ook dé aanleiding om de rechten van vrouwen wereldwijd af te dwingen. Intussen is de **krokusactie** een begrip geworden: honderden vrijwilligers verkopen krokussen voor een project van vrouwen in het Zuiden. Net zoals de vorige jaren zijn tegen het eind van de dag de 12.000 krokussen uitverkocht.

Speciaal voor deze actie kwam **zuster Jeanne Devos** over uit India. Ze was gastspreker op de krokusnocturnes in elke KAV regio, de belangstelling was massaal, zuster Jeanne indrukwekkend.

De internationale week 2008 kan je gerust **de week van de “straffe madammen”** noemen. KAV en WS waren gastheer/vrouw voor vrouwen uit Bangladesh, Dominicaanse Republiek, Guinee, Guatemala en Ethiopië. De ontmoetingen, gesprekken, bezoeken in deze week zijn niet te tellen. De opgedane ervaring voor hen en voor ons, die kan wel tellen!



Kaart van Afrika

Met volgende landen opgelicht :

Benin, Burkina Faso, Burundi, Kameroen, Ethiopië, Gabon, Gambia, Ghana, Guinee, Ivoorkust, Mali, Mauritanie, Namibië, Niger, Democratische Republiek Congo, Rwanda, Senegal, Tsjad, Togo, Zuid-Afrika.

Afrika – enkele cijfers

52%	Van de middelen voor het Zuiden gaat naar partners in Afrika
20	WS heeft partners in 20 landen
59	In totaal steunt WS 59 partnerorganisaties in Afrika.

In 2008 ging 52% van onze financiële steun aan het Zuiden naar Afrika. Voedselzekerheid, gezondheidszorg en arbeidsrechten binnen de informele sector staan hoog op de prioriteitenlijst van onze partnerorganisaties.

Afrika: waar solidariteit in de genen zit....

Afrika, een verloren continent?

Op kousenvoeten confronteer ik mijn collega Fabien Habimana, Rwandeese van origine, met een stelling die je wel vaker leest, als zou Afrika *een verloren continent* zijn.

Hij is er geboren en heeft er een groot deel van zijn leven doorgebracht. Voor Wereldsolidariteit volgt hij de partnerorganisaties op in West-Afrika. Hij heeft dus recht van spreken, en ik ben dan ook benieuwd naar zijn reactie.

Op zijn heel eigen, rustige manier geeft hij antwoord, zonder zich beledigd te voelen, zonder in de verdediging te gaan.

“Ik deel die visie niet. Dat is een typisch westerse visie want geïnspireerd vanuit een lectruur van vergelijking. Arm tegenover rijk, veel tegenover weinig. Niet dat de mensen daar niet beseffen dat hun levensomstandigheden zwaar zijn. Maar moeilijk gaat ook en aan kracht ontbreekt het ons niet. We werken hard aan verandering. Bovendien hebben Afrikanen doorgaans een andere visie op het leven. Rijkdom vergaart je niet, rijkdom deel je. Met je gezin, met je familie en per uitbreiding met je dorpsgenoten. Solidariteit is er gewoon, je moet de mensen daar niet voor warm maken.”



Het heft in eigen handen

Guinee, één van onze partnerlanden in West-Afrika. Een rijk land. Een kustlijn van enkele honderden kilometers. Het natste land van West-Afrika en een tropisch regenwoud om “u” tegen te zeggen. Onder de grond een schat aan grondstoffen. Een massa bauxiet, basis voor aluminium. Verder goud, diamant en uranium. Het land is rijk, maar de bevolking arm. De oorzaken gekend: multinationals gaan met de winsten van ontginning lopen, het land wordt slecht beheerd en gaat gebukt onder buitenlandse schulden die de overheidsuitgaven in

een wurggreep houden. Het hele staatsapparaat werkt zo goed als zonder middelen en richt de aandacht vrijwel uitsluitend op economie en schuldaflossing. De staat neemt niet langer haar sociale rol op.

Zo kunen ziekenhuizen en lokale gezondheidscentra niet rekenen op geld uit de staatskas. Geneesmiddelen en medische apparatuur zijn er schaars. De lonen van het personeel worden vaker niet dan wel uitbetaald.

Dynam, sinds 2006 partnerorganisatie van Wereldsolidariteit in Guinee, neemt het heft in eigen handen en slaagt erin de rol van een fallende overheid op te nemen: **gezondheidszorg toegankelijk maken** voor duizenden mensen in rurale gebieden. Ze staan aan de wieg van lokale mutualiteiten die ze verder begeleiden in hun groei en ontwikkeling.

Dynam: solidariteit is goed voor de gezondheid!

In de zone van Mamou, op 275 kilometer van de hoofdstad Conakry, staat één ziekenhuis. In een straal van 20 kilometer rond het ziekenhuis vind je lokale gezondheidscentra. Daar zouden de mensen terecht moeten kunnen voor eerste-lijnsgezondheidszorg. Tenminste als de centra uitgerust en bemand zijn en er geld is om de nodige zorgen te betalen. Wat vaak niet het geval is.

In Mamou slaagde partnerorganisatie Dynam erin rond drie gezondheidscentra mutualiteiten te ontwikkelen door de mensen te overtuigen bij te dragen aan een gemeenschappelijke ziekenkas.



Madame Barry staat aan het hoofd van Dynam.

Enerzijds kan Dynam verder bouwen op de aangeboren solidariteit tussen dorpsgenoten: wie arm en ziek is kan rekenen op familie en buren.

Anderzijds blijft het een uitdaging om deze solidariteit te vertalen en te bestendigen in een mutualiteit want het lidmaatschap kost geld en daar hebben de mensen vaak gebrek aan.

Mme Barry: "Het is een hele klus om de mensen te overtuigen met hun schaarse geld bij te dragen aan een ziekenkas. In de dorpen die ik bezoek ga ik het gesprek aan met de dorpsoudsten. Zij moeten er als eersten in geloven en zich lid maken. Dan volgen de anderen vaak. Het is letterlijk van levensbelang steeds meer mensen te bereiken.

Weet je de mutualiteiten zijn een relatief nieuw gegeven in Guinee, maar ze hebben ondertussen hun nut al bewezen.

Mutualiteiten hebben medische zorgen toegankelijk gemaakt voor een groep die vaak verstoken bleef van gezondheidszorg. Tegelijk is de kwaliteit van de medische zorgen verbeterd. Zo kunnen zwangere vrouwen nu rekenen op prenatale begeleiding.

Een zwangerschap en bevalling hoeven niet langer levensbedreigend te zijn. Er is geld voor geneesmiddelen en voor het medisch personeel. En niemand blijft in de kou staan. Ook voor niet-leden wordt gezorgd!"



Dynam, kort voor Dynamic Mutualist, begeleidt de opstart en verdere ontwikkeling van mutualiteiten in Guinee. Sinds 2006 krijgen zij hiervoor de steun van Wereldsolidariteit. Ze slaagden er de zes voorbije jaren in zeven operationele mutualiteiten op te richten in Guinee.

Naast haalbaarheidsstudies en promotie van de mutualiteiten in plaatselijke gemeenschappen, bieden ze de mutualiteiten administratieve ondersteuning. Verder voeren ze onderhandelingen met plaatselijke gezondheidscentra en ziekenhuizen over de voorwaarden van zorgverstrekking. Bovenal maken ze gezondheidszorg toegankelijk.



Kaart van Latijns-Amerika

Wereldsolidariteit heeft partners in:
Venezuela, Dominicaanse Republiek, Peru, Mexico, Haiti,
Guatemala, Ecuador, Colombia, Brazilië, Bolivia, Cuba

Latijns-Amerika – enkele cijfers

22%	Van de middelen voor het Zuiden gaat naar partners in Latijns-Amerika
11	WS heeft partners in 11 landen en steunt 2 regionale werkingen.
29	In totaal steunt WS 29 partnerorganisaties in Latijns Amerika.

Naast de steun aan vakbonden, mutualiteiten en sociale middenveldorganisaties in de verschillende landen, wordt hun werking ook versterkt door een subcontinentale werking rond vorming, capaciteitsversterking, en thema's als mensenrechten en gender.

“Vrouwen, leven en rechten”:

Latijns-Amerika strijdt voor vrouwenrechten

“Mujeres, vida y derechos” : onder deze slogan voeren de partnerorganisaties van Wereldsolidariteit in Latijns-Amerika actie om de arbeidsrechten van vrouwen te verbeteren. En dat is hard nodig: de arbeidssituatie van vrouwen is er bijzonder schrijnend, schendingen van hun rechten zijn schering en inslag. Hun lonen zijn laag, er is zo goed als geen bescherming en ze krijgen bovendien af te rekenen met discriminatie en seksuele intimidatie. De wetgeving in de landen faalt en internationale conventies worden niet toegepast.

Veel vrouwen zijn zich niet bewust van hun rechten en zijn op die manier makkelijke slachtoffers van uitbuiting.

En ook binnen de organisaties zelf knelt het schoentje: vrouwen zijn dan wel massaal lid maar zijn maar schraal vertegenwoordigd in het bestuur en beleid van hun eigen organisaties. Daardoor is er te weinig aandacht voor de specifieke problemen waar zij dagelijks mee kampen.

Daarom besloten vakbonden, jongerenorganisaties en sociale organisaties in 2008 om in 9 landen van het continent een gezamenlijke campagne op te zetten.

De boodschap is duidelijk: de situatie van de werkende vrouwen in Latijns-Amerika moet verbeteren. En daartoe is de campagne een belangrijke hefboom. Die beoogt verandering op verschillende fronten. In de eerste plaats wil ze



de **vrouwen informeren** over hun rechten en hoe ze die kunnen afdwingen. Daarnaast worden **nationale overheden** aangespoord om conventies van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) te ratificeren en toe te passen op nationaal vlak. Het gaat om internationale conventies die gelijke behandeling van vrouwen garanderen en vrijheid van vereniging waarborgen.



Fanny Sanchez, een jonge vrouw uit Peru, coördineert de campagne en vertelt het volgende:

“De situatie van werkende vrouwen in Latijns-Amerika is vaak bedroevend. Zoals de vrouwen die als huishoudelijke hulp aan het werk zijn bijvoorbeeld. Zij zijn op geen enkele manier beschermd. Vaak is een mondelinge werkovereenkomst de enige houvast die ze hebben. Als hun werkgever beslist om het loon te verminderen, hebben de vrouwen daar geen verweer tegen. Of de vrouwen die in de maquila's werken, zoals Silvia uit Guatemala. Zij werken lange dagen voor een laag loon en worden onwaardig behandeld. Zo vertelde Silvia dat ze telkens een

vlagje moest opsteken als ze naar het toilet wou gaan. Uiteindelijk werd ze ontslagen omdat ze zich actief inzette voor de vakbond. Vrijheid van vereniging is er niet gegarandeerd.

Ook in de bloementeelten werken er vele vrouwen. Daar wordt gewoon met schadelijke stoffen gespoten terwijl de vrouwen nog aan het werk zijn! Bovendien moeten deze vrouwen vaak erg zwaar werk leveren en worden ze er minder voor betaald dan hun mannelijke collega's. Zo was Yoconda uit Ecuador lange tijd werkzaam in de bloementeelten. Totdat haar werkgever vernam dat ze zwanger was. Ze werd meteen ontslagen. Wie zwanger is tracht dat zo lang mogelijk te verstoppen uit vrees voor ontslag”

Aan de **arbeidsorganisaties** ten slotte vragen onze partners dat ze de actieve en representatieve deelname van vrouwen op beleidsniveau bevordert.

Met een folder met duidelijke informatie en pakkende getuigenissen willen de vrouwen **1 miljoen handtekeningen verzamelen gedurende 1 jaar**. Die willen ze in 2010 aan de IAO afgeven met de vraag om hun nationale overheden met raad en daad bij te staan bij de ratificatie en toepassing van de internationale sleutelconventies voor vrouwen.

Op de vraag naar het belang van dergelijk groot opgezette campagne antwoordt Fanny: “Deze campagne is echt uniek! Het is de eerste keer dat een breed middenveld in heel Latijns-

Amerika dezelfde campagne voert. Dat zowel vrouwen als mannen zich achter dezelfde eisen zetten. Dat we gaan voor 1 miljoen handtekeningen, wat op zich al niet evident is omdat wij niet de gewoonte hebben petities te organiseren. Het wordt een hele interessante campagne omdat wij met zoveel verschillende organisaties samenwerken, dat is al een verrijking op zich. Het Internationale vakverbond heeft zich al achter onze campagne gezet. Nu nog hopen dat ook de Internationale Arbeidsorganisatie ons mee ondersteunt. Daarom lanceerden we de campagne op 4 juni officieel op de IAO conferentie in Genève. Dit is voor ons hét startschot. En we gaan door tot juni 2010. Samen in actie voor vrouwenrechten in Latijns-Amerika”.



Kaart van Azië

Wereldsolidariteit heeft partners in:

Bangladesh, India, Nepal, Sri Lanka, Cambodja, Indonesië, Filippijnen en Thailand.

Azië – enkele cijfers

24%	Van de middelen voor het Zuiden gaat naar partners in Azië
8	WS heeft partners in 8 landen
24	In totaal steunt WS 24 partnerorganisaties in Azië.

De meeste partners van Wereldsolidariteit behoren tot internationale netwerken van sociale bewegingen zoals vakbonden en jongerenorganisaties. Maar ook zelforganisaties zoals NDWM-*National Domestic Workers Movement*, de beweging voor huispersoneel met Jeanne Devos in India, en de door de Wereldgezondheidsorganisatie WHO gerespecteerde GK-Gonoshastaya Kendra in Bangladesh werken nauw samen met Wereldsolidariteit.

Tijdelijke contracten populair in Azië

Afgelopen jaar maakte de mondiale economische crisis honderdduizenden slachtoffers in Azië. Vooral de kledingindustrie, één van de meest crisisgevoelige sectoren, werd er massaal door getroffen. In crisistijd bezuinigen consumenten op kleding, waardoor er in de kledingfabrieken in Azië minder orders binnenkomen, met onmiddellijke gevolgen voor de tewerkstelling.

In Cambodja gingen bijvoorbeeld 30 kledingfabrieken dicht en verloren 50.000 mensen hun job. **Aziatische werkgevers anticiperen op de crisis door steeds meer flexibiliteit van de werknemers te vragen en ze tijdelijke contracten aan te smeren.** Een tendens die de laatste jaren door een versoepelde arbeidswetgeving nog wordt versterkt. In 2008 deed Wereldsolidariteit samen met haar Aziatische partners een onderzoek naar kortetermijncontracten. In Jakarta werd een seminarie georganiseerd met het oog op een campagne. En in verschillende landen werden acties gevoerd.

Vakbondswerk breken

Eduard P. Marpuang van de Indonesische vakbond K-SBSI, Indonesië, stelt vast dat de praktijk van tijdelijke contracten **ganse economische sectoren dreigt te destabiliseren.** “Nu al hebben 75% van de arbeiders een dag-, week- of maandcontract. Op het eiland Batam loopt dat op tot 80% en in sommige bedrijven tot 90% van de tewerkstelling. Outsourcing of uitzendarbeid is hiermee sterk verweven. Plaatselijke, maar ook internationale interimkantoren draaien op volle toeren. In de meeste gevallen is er geen sociale zekerheid voor arbeiders die via outsourcing aan het werk zijn en hebben ze lagere lonen. Concreet in Indonesië is de voorbije 5 jaar het aantal werknemers met een vast arbeidscontract van 38 naar 28 miljoen gezakt.”

Sujeewa Nalummali van de vakbond *National Workers Congress* in Sri Lanka, bevestigt. “De werkgevers misbruiken de economische crisis om werknemers te laten inleveren op loon- en arbeidsvoorwaarden, terwijl ze hun winsten veilig stellen en verhogen. **De invoering van**





“Labor is not commodity”: arbeid is geen handelswaar

kortetermijncontracten maakt ontslag makkelijker en past in de strategie om vakbondswerk moeilijk te maken en te breken.

De nadelen zijn alleen voor werknemers: er is geen werkzekerheid, recht op vereniging en collectieve onderhandeling worden bemoeilijkt, sociale bescherming wordt afgebouwd. Arbeiders worden gedwongen langer te werken, vaak in gevaarlijke en ongezonde omstandigheden.”

Actie

Vakbonden in de betrokken landen voerden actie en campagne om deze tendens te keren en de arbeidswetgeving aan te passen. Leden en militanten werden geïnformeerd, politici onder druk gezet, het respect van arbeidsrechten werd in de bedrijven afgedwongen, slachtoffers van mistoestanden bijgestaan. Zo gebruikte K-

SBSI de 1-mei manifestatie als hefboom om haar actie tegen outsourcing kracht bij te zetten. Eduard: "We contacteren ook de parlemen-tairen en organiseren publieke meetings. In het vooruitzicht van de komende presidentsverkie-zingen in Indonesië voeren we actie om alleen een president te steunen die het systeem van outsourcing in de nieuwe arbeidswetgeving wil ontmoedigen."

En als de nationale arbeidswetgeving op punt staat, dan moet ze ook toegepast worden. Ook

daar wringt dikwijls het schoentje. "In Indonesië is er nauwelijks arbeidsinspectie," vertelt K-SBSI voorzitter **Rekson Silaban**. "En de weinige in-specties die gebeuren, zijn vaak slecht georgani-seerd. Inspecteurs zijn slecht opgeleid, moeten te veel bedrijven controleren. Corruptie bij in-specteurs en ambtenaren komt nog veel voor." K-SBSI heeft een verlanglijstje klaar met con-crete en realistische voorstellen om een goed georganiseerde arbeidsinspectie op de rails te zetten.



‘Nette heet vandaag Nairi’

Wereldsolidariteit en de Schone Kleren Campagne zetten in 2008 een unieke samenwerking op met Studio 100, naar aanleiding van de musical Daens. De musical trok volle za-len: 223.000 bezoekers tijdens 128 voorstellingen. Wereld-solidariteit wist de musicalbezoeker te prikkelen met een subtiële doch veelzeggende boodschap via een speciaal kledinglabel, vastgemaakt aan de jassen in de garderobe: 'Nette heet vandaag Nairi en stikt kleren in Indonesië voor een hongerloon'. Hierop ook een vraag om een webpetitie te ondertekenen 'voor meer en betere arbeidsinspectie in Indonesië'. 3.550 handtekeningen zijn ondertussen bezorgd aan de Minister van Arbeid in Indonesië en aan de Indone-sische Ambassade in België. Een ondersteuning voor het lobbywerk van de Indonesische vakbondspartners Garteks en K-SBSI.

Een voorwaarde voor de samenwerking met Studio 100, de producer van de musical, was dat het bedrijf ook intern stappen zou zetten rond 'Schone Kleren'. Intussen zijn alle kledingleveranciers onderworpen aan een gedragscode met garanties voor de werknemers, in de vorm van de fun-damentele IAO-normen (recht op vereniging, verbod op kinderarbeid enz.). Het personeel van Studio 100 kreeg hierover vorming en het bedrijf werkt ook mee aan een ef-ficiënt controlesysteem. Of hoe de historische Daensfiguur de arbeidsomstandigheden vandaag nog kan verbeteren.

Wat ze zelf doen, doen ze beter...

2008 was het startschot voor een driejarig programma dat in en met het Zuiden werk maakt van waardig werk en sociale bescherming. Samen met onze partnerorganisaties in het Zuiden zijn we ervan overtuigd dat dat essentiële instrumenten zijn in de strijd tegen armoede en onderdrukking.

Wereldsolidariteit steunt 113 partnerorganisaties in 39 landen op 3 continenten

Gemiddeld bedraagt ons budget voor de zuidwerking 5,3 miljoen euro per jaar. Maar zuidwerking is **meer dan het verstrekken van financiële middelen alleen**. Zuidwerking is ook keuzes maken. Welke partners en welke activiteiten maken op termijn het verschil? En ook: Hoe kan je de kwaliteit bewaken, zonder eigen oplossingen vanuit het Noorden en vanuit je eigen realiteit op te dringen?

Wat ze zelf doen, doen ze beter

In elk van de 37 landen werken we samen met verschillende partners die zorgvuldig gekozen zijn op basis van hun programma's, activiteiten en doelstellingen. In deze programma's reiken de **partners zelf oplossingen** aan voor de vaak precaire omstandigheden waarin zij en hun landgenoten leven. Dat is een van onze uitgangspunten in onze werking met en in het Zuiden: wat ze zelf doen, doen ze beter!



“Wederzijds begrip en de erkenning van iemands eigenheid - zijn sterktes en zwaktes - zijn absolute voorwaarden om te sleutelen aan de wereld. Dat vind ik een van mijn belangrijkste taken als coöperant: bruggen leggen tussen culturen. Luisteren naar de anderen en uitgaan van de kracht van de mensen zelf. Ontwikkeling kan volgens mij enkel plaats vinden daar waar de mensen zelf hun lot in handen nemen. Daarom herken ik me ook in de aanpak van Wereldsolidariteit die er steeds voor opteert om organisaties te steunen die zelf opkomen voor hun rechten en die van hun landgenoten.”

Didier Pietre

coöperant WS in Latijns-Amerika

Wereldsolidariteit steunt langetermijnplannen. Vaak zijn het dus partners met wie we reeds enkele jaren samenwerken en die hun doeltreffendheid bewezen hebben. Zij staan centraal in onze zuidwerking en zijn actor van hun eigen ontwikkeling.

Maar het engagement van Wereldsolidariteit houdt niet op bij de keuze van de partner en het verstrekken van de middelen ter ondersteuning van hun activiteiten. Onze partners kunnen ook rekenen op een **deskundig team van mensen die hen bijstaan met raad en daad.**

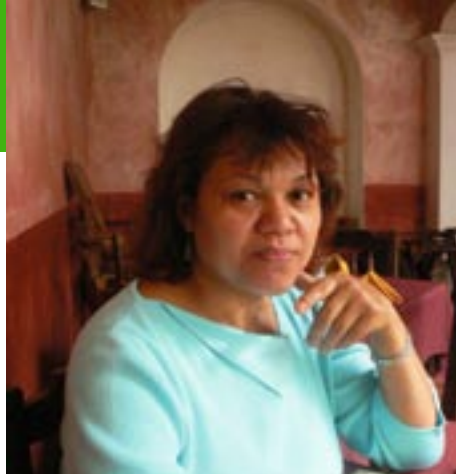
De zuidwerking in kaart gebracht.

Dat zijn in de eerste plaats onze **zuidcoördinatoren**. Ieder continent is ingedeeld in twee subregio's en iedere subregio kan rekenen op de steun van een zuidcoördinator. Dat zijn mensen die komen van bestaande partnerorganisaties en vertrouwd zijn met de plaatselijke realiteit én met de werking van Wereldsolidariteit. Zij helpen de partners bij het schrijven van hun programma en ondersteunen hun activiteiten. Bovendien bezoeken ze iedere organisatie twee maal per jaar.

In het Zuiden werken we met 6 zuidcoördinatoren.

De zuidcoördinatoren vormen een tandem met mensen van onze zuiddienst hier in België. Deze laatsten zijn de **beheerders** van de plannen van onze partners in het Zuiden. Zij zien erop toe dat hun programma's haalbaar zijn en dat de doelstellingen gerealiseerd worden. Zij zijn ook aanspreekpunt voor collega's van Wereldsolidariteit die hier bij ons het Zuiden op de agenda houden van politici, donateurs en organisaties van de Christelijke Arbeidersbeweging.

In ieder van de drie continenten werkt één **coöperant** met en voor het Zuiden. Zij zijn de vertegenwoordigers van Wereldsolidariteit in het Zuiden. Zij sturen de coördinatoren mee aan en begeleiden hen bij het uitvoeren van hun taken. Tegelijk vormen onze coöperanten de link tussen Zuid en Noord: op de hoogte van wat reilt en zeilt in het Zuiden en binnen Wereldsolidari-



Maria Conuselo is zuidcoördinator voor Centraal-Amerika. "Ik ben heel trots dat ik samen met sterke partnerorganisaties mijn bijdrage kan leveren aan een sociaal rechtvaardige wereld. Dankzij de begeleiding en samenwerking over de landsgrenzen heen weten onze partnerorganisatie zich gesteund in een internationaal netwerk. Vele sterke schouder maken het werk draaglijk en de doelen die we ons stellen haalbaar! Verandering is mogelijk."

teit slagen ze erin beide realiteiten aan elkaar te koppelen.

In nauwe samenspraak met onze partnerorganisaties focussen we de komende jaren op een thema dat alle partners aanbelangt, over de landsgrenzen heen. Zo ontstaan ook synergieën tussen landen en partnerorganisaties.

Voor Afrika is de focus gezondheidszorg en mutualiteiten, voor Azië de nadelige gevolgen van tijdelijke contracten voor werknemers en voor Latijns-Amerika ligt de focus op vrouwenrechten. Onze drie coöperanten bewaken deze thematische aanpak per continent.

Onze werking in het Zuiden is bij uitstek een samenwerking tussen partnerorganisaties die hun eigen oplossingen formuleren en medewerkers van Wereldsolidariteit die hen hierbij begeleiden, adviseren en krachtig maken. Krachtig genoeg om het zelf te doen.

Duurzame ontwikkeling in Mali

Duurzame ontwikkeling is een concept waarin **ecologische**, **economische** en **sociale** belangen bij elkaar komen, voor zowel de huidige als de toekomstige **generaties**. (cfr.Wikipedia).

Wereldsolidariteit onderschrijft deze visie en kan aantonen waar dit concreet wordt gemaakt. Zo bijvoorbeeld in Mali, waar in 2008 uitdrukkelijk een ecologische dimensie werd toegevoegd aan een sociaal en economisch programma.

Kondo Jigima

“Kondo Jigima” betekent in het Bambara (de meest gebruikte taal in Mali) : **“de schatkist van hoop”**. Op hun website lees je als openingszin : “ons succes is geen toeval”.

Dit vat mooi samen waar Kondo Jigima voor staat : een sociale organisatie met een visie en handelingsplan om de armoede te lijf te gaan. De voorzitter Ousmane Traore was erbij van het eerste uur.

Ousmane Traore : “Kondo Jigima is een spaar en kredietkas die diensten verleent aan haar leden. We staan letterlijk en figuurlijk dicht bij onze leden en kiezen voor een duurzame aanpak. Op die manier bieden we onze leden een maximale tevredenheid en is onze organisatie leefbaar en financieel gezond”.

Mr Traora vat hiermee de missie samen van zijn organisatie. Geen holle woorden of vage belof-

ten, maar te staven met feiten, cijfers en concrete realisaties.

Nabijheid bij de leden: Kondo is ontstaan in 1991, toen waren er 5 spaarkassen, in 2008 tellen we er 80 waarvan de meerderheid verspreid over het platteland. “Dit is nodig,” zegt Ousmane, “want anders dwing je de mensen om dure tijd en geld te verspelen om ons op te zoeken. Wij gaan naar de mensen toe. Het is trouwens niet veilig om in ons land met veel geld op zak lange reizen te maken.”

Dienstverlening: verlenen van kredieten voor kleine ondernemers is de voornaamste activiteit van Kondo. Daar stopt het niet bij, men wil ook de meest arme en kwetsbare groep bereiken. Daarom zijn de voorwaarden om een krediet te krijgen ook soepeler voor hen : de intrest is aangepast, de terugbetaling mag langer gespreid worden.

Omdat vrouwen op het platteland doorgaans geen bezittingen hebben die ze als garantie kunnen inbrengen, hanteert men een “solidaire waarborg”. Ze hoeven geen materiële garantie in te brengen, maar ze staan als groep voor elkaar garant.

Ousmane Traore : “Dit is gebaseerd op de traditie dat vrouwen samen werken aan projecten zoals een huwelijk, een geboorte, het huishouden, het werk op het veld. Vrouwen lenen samen geld, en betalen het samen af. Als één van hen niet kan terugbetalen zullen ze de last onder elkaar verdelen. Als één van hen niet wil terug betalen zullen ze haar tot de orde roepen.”



Niono, een gemeenschap in de regio van Segou.

Naast rijst zijn uien een basisbestanddeel van het voedsel. De vrouwen drogen de uien zodat ze lang kunnen bewaard blijven. Vele vrouwen organiseren zich in netwerken om de uien te oogsten, te pellen, te drogen en te verkopen. De zwakke schakel in heel het proces is hun droogcapaciteit : de kwaliteit is niet goed en hun capaciteit te laag. Hierdoor hebben ze ondanks hun samenwerking geen overproductie die ze op de markt kunnen verkopen.

In Niono werd een zonnedroger geïnstalleerd : een constructie van 18 meter lang waar de uien worden uitgestald en gedroogd met circulerende lucht van een ventilator die wordt aangedreven door zonne-energie.

Hierdoor verhoogt de capaciteit van 20 naar 200 kg. Verkort de droogtijd van 48 naar 30 uur. En betekent het een aanzienlijke tijdsbesparing voor de vrouwen, vermits de uien niet meer elke paar uur hoeven gedraaid te worden.

Kondo Jigima is uitgegroeid tot een zelfstandige organisatie. De tienduizenden leden, met hun economische activiteiten en hun stipte terugbetaling van de leningen, zorgen voor een stabiele organisatie. **Wereldsolidariteit steunt deze partner om haar dienstverlening uit te breiden voor de meest kwetsbare en arme groepen.** Hier gaat het over kleine leningen, met lage intrest, die vaak heel gespreid terug betaald worden. Hier gaat het niet over winst maken, maar over mensen uit de armoede halen. Het dat krediet verstrekken dat ze nodig hebben om zelf een leefbaar inkomen te verwerven. Vaak is dit nog een gevecht tegen de honger en sterven aan banale ziektes.

Met een stevige partner als Kondo Jigima heeft Wereldsolidariteit de beste garantie voor een sociaal economisch programma voor de allerarmsten.

2008 : nog een stap verder

Wereldsolidariteit tekende in november 2008 een overeenkomst met het “Fonds voor Bestaanszekerheid in de Petroleum sector”. Een Fonds dat wordt beheerd door werkgevers en werknemers (oa ACV).

De extra middelen uit dit fonds financieren “energie”projecten van Wereldsolidariteit. In eerste instantie wordt hiermee erkend dat er een grote behoefte is aan extra energiebronnen. In tweede instantie bieden deze middelen de kans om de markt te verkennen, samenwerkingsverbanden af te sluiten en sensibilisatie op te zetten. Met als ultieme doel : **de keuze voor duurzame energie.**

Cijfers zeggen veel, ... maar niet alles.

“Meten is weten” luidt het spreekwoord. En dat klopt, ook in een sociale organisatie als Wereldsolidariteit moeten we naar de naakte cijfers durven kijken. Dit is belangrijk voor ons én voor u, die uw vertrouwen stelt in onze werking. Tegelijk zijn cijfers nietszeggend als er geen duidelijke verklaring bij is, als de context niet wordt geschetst. Dit is vooral nodig voor Wereldsolidariteit omdat een kalenderjaar een dwarsdoorsnede is in een permanente werking. Een financiële doorlichting baseren op één jaar kan tot verkeerde conclusies leiden. Daarom vindt u hieronder de cijfers voor drie jaar: 2007-2008 en begroting 2009.

Uitgaven

De missie van Wereldsolidariteit is Noord en Zuidwerking. Als NGO voor ontwikkelingssamenwerking weegt **het Zuiden** het zwaarste door in de uitgaven (73%).

Deze kosten bevatten de som van alle programma's, projecten en begeleiding ervan in het Zuiden en vanuit Brussel. De **noordwerking** omvat alle campagnes, educatief en politiek werk van Wereldsolidariteit, Schone Kleren en

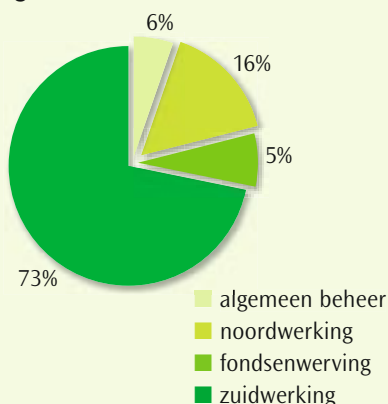
uitgaven	2007	2008	2009
algemeen beheer	388.674,00	413.893,54	416.265,00
noordwerking	1.042.866,00	1.139.799,00	1.362.218,00
fondsenwerving	337.386,00	366.289,00	364.570,00
zuidwerking	5.366.480,00	4.014.542,00	6.545.200,00
inkomsten	2007	2008	2009
eigen middelen	2.755.325	2.765.123	2.890.478
giften	877.921	724.077	644.500
structurele overeenkomsten	1.799.481	1.957.287	2.200.978
andere	77.983	83.759	45.000
subsidies	4.547.809	3.583.373	5.798.534

Social Alert.

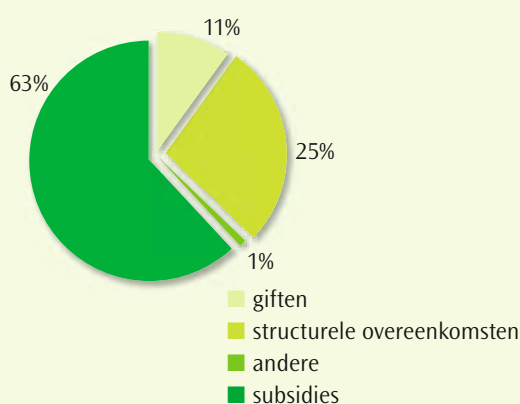
In **algemeen beheer** zitten de organisatie- en beleidskosten en het financieel beheer.

Fondsenwerving tenslotte wordt bewust apart getoond : dit zijn alle kosten verbonden aan de verwerking van de giften, de administratie van fiscale attesten, de communicatie met de schenkers (oa de redactie van de Wereldburgerkrant).

uitgaven 07-08-09



inkomsten 07-08-09



2008 : een dipje?

Als je de cijfers van de verschillende jaren met elkaar vergelijkt krijg je de indruk dat het zuidprogramma in 2008 en flinke duik neemt. Niets is minder waar.

Pas in mei 2008 kreeg Wereldsolidariteit van de overheid de bevestiging dat het WS programma voor zes jaar werd goedgekeurd. Intussen liep dit programma al enkele maanden op waakvlam. Het was onmogelijk voor de zuidpartners om deze achterstand in een half jaar in te halen. Vandaar dat in onderling overleg met de partners werd beslist om een deel van de subsidies in reserve te houden voor 2009 en 2010. Louter 2008 tonen zou dus de indruk wekken dat het Zuiden erop achteruit gaat. De samentrekking van 3 jaar : 2007-2008-2009 geeft al een beter beeld op de verhoudingen tussen de inkomsten en kosten van Wereldsolidariteit. In 2009 zal via een aangepast budget en een begroting voor 2010 deze achterstand volledig worden weggewerkt.

De cijfers volgen dus de realiteit en niet omgekeerd.

Inkomsten

Wereldsolidariteit is een NGO (een niet-gouvernementele organisatie) en deze naam houdt in dat WS **overheidsmiddelen** (subsidies) aanwendt voor de realisatie van haar doelstellingen. De overheid delegeert hiermee een deel van haar opdracht naar het middenveld (zoals we dat ook kennen voor cultuur, gezondheid, onderwijs,...). Subsidies zijn dus een vanzelfsprekend deel van de inkomsten. Daarnaast moet Wereldsolidariteit een aanzienlijk deel "eigen middelen" verzamelen. Ten eerste omdat de overheid uitgaat van 20% eigen middelen in elk programma. Ten tweede omdat de overheid niet alle projecten en programma's van WS aanvaardt ter subsidiëring. En ten derde omdat WS een onafhankelijke koers wil varen tegenover de overheid, nieuwe projecten wil aanpakken en kunnen inspelen op de actualiteit.

De **eigen middelen** van Wereldsolidariteit zijn de som van **alle giften** van wereldburgers en lokale acties en de **structurele giften** van organisaties van de Christelijke arbeidersbeweging. Het vertrouwen van deze partners in het Noorden (deelorganisaties, groep ARCO, VDKspaarbank, vakbondscentrales, partenariaten) groeit jaarlijks en wijst op het sterke vertrouwen van deze organisaties in WS. Wereldsolidariteit ontving in 2008 van de koepel 11.11.11 een bedrag van 282.892 euro, een overeengekomen bedrag uit de campagneopbrengsten.

Wereldsolidariteit onderschrijft de Ethische Code van de Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving.

U beschikt over een recht op informatie.

*Dit houdt in dat schenkers, medewerkers en personeelsleden tenminste jaarlijks op de hoogte gebracht worden van wat met de verworven fondsen gedaan werd.
meer info op www.wereldsolidariteit.be*

Wereldburgers maken het verschil!

Het taartdiagram geeft aan dat giften "slechts" 11% van de inkomsten vertegenwoordigen. Dat is relatief, want dit staat wel voor 25% van het totaal aan eigen middelen, of 725.000 euro in 2008.

En dit bedrag maakt wel degelijk het verschil.

Wat misschien nog belangrijker is dat **dit geld komt van Wereldburgers die van hun eigen geld delen.**

Mensen die kiezen om een gift te schenken bij een oproep, of een permanente opdracht hebben.

Het is ook de som van alle acties: verkoop van kruiden, wenskaarten, pannenkoekenbakken, tweede handsmarkten, wandelingen, fietstochten, kerkdeuromslagen, ...samen.

Met andere woorden dit bedrag is het gevolg van warme solidariteit, een gift van mens tot mens.

Guatemala, a good place to commit a murder*

Voor een moord is slechts één persoon verantwoordelijk : de vermoorde.

Die stond op het verkeerde moment op de verkeerde plaats. Die was vast met iets verkeerd bezig. En dit geldt zeker voor wie met vakbondswerk bezig is.**

Om te begrijpen wat het is om vakbondsmilitant te zijn in Guatemala, moet je vertrouwd raken met het begrip **“straffeloosheid”**.

In 1996 werd een punt gezet achter een zesendertig jaar durende burgeroorlog, maar het was niet het einde van het geweld. Elke dag sterven nog 15 mensen een gewelddadige dood. Vooral vakbondsmensen en leden van sociale organisaties worden bedreigd. En wat dacht u van vrouwen die simpelweg vermoord worden omdat ze vrouw zijn, in Guatemala hebben ze daar al een naam voor: “feminicide”, die tussen 2007 en 2008 maar liefst 590 slachtoffers maakte. Jammer genoeg is de kans op berechting en veroordeling zeer klein: 6,9% of anders gezegd: de Guatemalteekse justitie haalt een **niveau van straffeloosheid van 93,1%**.

De Actie Social Alert...

Is het knipperlicht van Wereldsolidariteit dat aanslaat als er arbeidsrechten geschonden worden. Is de waakhond die eerst wakker is en anderen, vooral beleidsmakers, alarmeert. Is de luis in de pels die niet afgeeft of je moet ze doodkloppen. Bart Verstraeten runt deze dienst binnen Wereldsolidariteit in overleg met de partners en weet zich verzekerd van een internationaal netwerk.



Van protestbrieven...

In 2008 stond Guatemala hoog op de agenda van de actie Social Alert. Evident, want tijdens de eerste 8 maanden van 2008 werden 43 gewelddaden tegen vakbondsleden geregistreerd. Het gaat over moord, ontvoering, bedreiging, inbraken in lokalen. Om dat onrecht aan te klagen bij de Guatemalteekse autoriteiten werden drie protestacties gevoerd. Bijvoorbeeld na de moord op Miguel Angel Ramirez op 2 maart werden, in samenwerking met ACV-CSC en ACW Leuven, 634 brieven en tientallen mails verstuurd aan de Guatemalteekse overheden.

...over IAO procedures...

Omdat Guatemala onze Arbeidserbeweging zo na aan het hart ligt, zorgen de Actie Social Alert en ACV-CSC er ook voor dat onze kameraden in Guatemala niet aan de aandacht van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) ontsnappen. Samen, zorgen we ervoor dat Guatemala jaar na jaar op de “zwarte lijst” komt van de Commissie Normen. Die Commissie controleert de toepas-

* Dr Philip Alston, Special UN Rapporteur, report on Mission to Guatemala, 19 februari 2007

** gelezen op de blogspot van Luc Cortebeek tijdens zijn ILO-missie naar Guatemala in februari 2009



Bart Verstraeten:

De situatie in Guatemala vergt voortdurend opvolging. Als wij de aandacht laten verslappen heeft dat onmiddellijk effect op de werking van de vakbonden. Militanten zijn als opgejaagd wild, ze zijn nooit veilig. Het partnerschap van de Christelijke Arbeidersbeweging in Leuven met CGTG in Guatemala, is misschien wel de beste levensverzekering voor de vakbondsleiders. Solidariteitsoproepen hebben niet altijd onmiddellijk effect, maar missen nooit hun doel : ze maken beleidsmakers duidelijk dat wij onze mensen niet loslaten, en in staat zijn om veel mensen te mobiliseren. Ook dit is de kracht van mensen samen of "un pueblo unido jamas sera vencido" (een verenigd volk kan niet verslagen worden)

...tot een politiek draagvlak.

sing van de internationale arbeidsrechten tijdens de jaarlijkse Internationale Arbeidsconferentie. Die Commissie Normen riep ook in 2008 Guatemala op het matje voor grove schendingen van de vakbondsvrijheid.

De IAO besliste een High Level Mission te sturen naar Guatemala om de zaken te onderzoeken. Luc Cortebeek, ACV voorzitter en tevens vice voorzitter van deze Commissie, maakte deel uit van deze speciale missie.

In 2009 wordt bij de Internationale Arbeidsconferentie van de IAO een eerste voortgangsrapport verwacht.

Het IVV (internationale vakverbond) heeft in 2008 gevraagd aan de Actie Social Alert om samen te werken rond Guatemala. Dit resulteerde o.a. in de organisatie van een rondreis voor een syndicale delegatie uit Guatemala door Europa. De Actie Social Alert zorgde voor contacten met leden van het Europees parlement en vertegenwoordigers van de Europese Commissie. In het Europese Parlement hebben ze begrepen dat het veelvuldige geweld tegen vakbondsleden hoger op de agenda moet komen. Social Alert bereidt nu een resolutie voor met enkele parlementairen die het geweld veroordeelt en de Commissie oproept om arbeidsrechten een centrale plaats te geven in het vrijhandelsverdrag dat ze momenteel onderhandelt met de regio.

Als de nood het hoogst is...

Wereldsolidariteit is geen noodhulporganisatie. Noodhulp bieden, mensen helpen en bijstaan na een natuurramp is een vak apart. Onze aanpak is structureel: steun aan partnerorganisaties die plannen maken voor verandering op de langere termijn. Maar wat wanneer een orkaan, overstromingen of grote droogte die plannen dwarsbomen en onze partnerorganisaties niet aarzelen om onmiddellijk de nood van hun landgenoten te lenigen? Dan is het evident dat wij gehoor geven aan hun noodkreet.



Extreme weersomstandigheden zorgden de voorbije jaren voor noodsituaties in onze partnerlanden Bangladesh, Haïti en de Dominicaanse Republiek. Wereldsolidariteit ging in op hun vraag naar extra steun en middelen.



September 2008. Vier orkanen geselen het Caribisch gebied. Orkaan Ike treft Haïti en de Dominicaanse Republiek. De stad Gonaïves in Haïti is het sterkst getroffen. Wereldsolidariteit belooft haar partners extra steun op korte termijn en roept ook haar donateurs op een extra gift over te maken.

Bangladesh zwaar getroffen door cycloon

15 november 2007, de cycloon Sidr trekt een zware schaduw over Bangladesh. Het wassende water doodt en verwondt mens en dier, spoelt huizen weg en vernielt een groot deel van de oogst.

GK – kort voor “Gonoshastaya Kendra”, vrij vertaald “geneeskunde voor het volk” – gaat onmiddellijk aan de slag. De organisatie stuurt tien medische teams naar het zwaar getroffen zuiden van het land. Ze vangen 100.000 slachtoffers op en verdelen er voedselpakketten. Ondervoede kinderen, zwangere vrouwen, ouderen krijgen extra vitamines. 25.000 families uit de meest getroffen dorpen krijgen kleding en dekens.

Gk is onze partnerorganisatie in Bangladesh.



GK verdeelt zaaigoed vooral bestemd voor eigen consumptie



30 waterfilters geplaatst in getroffen gebied

Bengalen winnen strijd tegen water...

Tot einde maart 2008 zet GK de dringende en medische bijstand verder. Dat is ook nodig om de periode te overbruggen tot aan de nieuwe oogst. Na het lenigen van de ergste nood kan de wederopbouw beginnen.

GK investeert extra in de bouw van cycloonbunkers die buiten het stormsizoen gebruikt kunnen worden als schooltjes.

Wanneer het land overstroomt met zeewater, wordt het water ondrinkbaar. GK plaatst ruim 30 waterfilters in de getroffen gebieden zodat de mensen na het terugtrekken van het water sneller aan drinkbaar water raken.

Om minder afhankelijk te zijn van internatio-

nale voedselhulp na het mislukken van een oogst, ondersteunt GK landbouwcoöperatieven. De organisatie stelt hen het nodige materiaal ter beschikking: kleine tractoren om het land te bewerken, maar ook zaaigoed. Hiermee kunnen de vrouwen rond de woningen van het dorp groenten kweken. In eerste instantie voor eigen consumptie. Hebben ze overschot, dan bieden ze de groenten aan op de markt. In de regio Amtali zijn reeds 13 coöperatieven actief.

De Bengalen winnen de strijd tegen het water. Onder andere dankzij de niet-aflatende steun van onze partnerorganisatie GK. Wereldsolidariteit steunt GK structureel én in tijden van nood. Zo hoort het.

“Een tafel van engagement”

In elke ACW-regio is er een werkgroep Wereldsolidariteit met vooral vrijwilligers. Regionale WS groepen zijn een barometer voor WS, daar voel je of een campagne aanslaat of niet. Het zijn “tafels van engagement” volgens Rik Bloemen, voorzitter van WS-Limburg. Die uitspraak was tevens aanleiding voor deze babbel.

Hoe kreeg het WS virus je te pakken?

Rik: Wereldsolidariteit, of internationaal beweging maken, heeft altijd op mijn steun kunnen rekenen. Echt engagement nam ik op na de ervaringsreis van Mieke, mijn vrouw, naar Sri Lanka. Haar enthousiasme stak me aan en deed me geloven in het belang van bewegingswerk in het Zuiden. Andere ervaringsreizigers bevestigen steeds dit engagement door hun getuigenissen die me telkens weer aangrijpen. Dat geldt ook voor de stuurgroep, elke ervaringsreis geeft een boost aan het engagement. Dat konden we best ervaren tijdens de lentecampagne van 2008 waar de ervaringsreis naar Guinee centraal stond in onze verhalen.

Hoe zie jij een regionale stuurgroep?

Rik: Onze stuurgroep in Limburg is voor mij een “tafel van ervaringen, van engagement”. Daarmee bedoel ik dat we daar samen zitten met sterk bewogen mensen die iets willen doen. In de eerste plaats hun verhaal kwijt willen, willen getuigen over wat ze zagen en ervoeren in het Zuiden. Het gaat over een gevarieerde groep: eenvoudige mensen, jonge en ouderen die zich willen engageren voor langere tijd.

Het verhaal van deze mensen is zoveel rijker

dan enkele losse projecten of een beklijvende foto. Het zijn zij die de “kracht van mensen samen” uitdragen, die concreet maken hoe en waarom we bewegingen in het Zuiden sterker moeten maken. Ik zie het wel als een uitdaging voor de toekomst om onze solidariteit met het Zuiden te blijven kaderen in het bewegingsproject en niet te vervallen in projectgerichte ontwikkelingshulp.



Wereldburgerpaspoort van: Rik Bloemen

Vrijwilliger-voorzitter van de stuurgroep WS in Limburg, sedert 2002.

Kent de WS werking al veel langer van toen hij ACW voorzitter was, de echte vonk is overgeslagen na de ervaringsreis van zijn vrouw Mieke naar Sri Lanka.

Rik vertegenwoordigt de vrijwilligers in de noordraad en de algemene vergadering van WS.

Professioneel is Rik directeur-coördinator van het vertrouwenscentrum kindermishandeling Limburg.

Wat zijn de kapstokken voor een werkgroep Wereldsolidariteit?

Rik: De voornaamste opdracht is om zoveel mogelijk mensen te bereiken met het WS verhaal. Een stuurgroep mag niet vervallen in “preken voor eigen kerk” maar moet steeds gericht zijn op terugkoppeling op de achterban, klein of groot, georganiseerd of niet. De stuurgroep is de plaats waar de vrijwilligers hun mosterd komen halen om verder te zaaien in hun eigen netwerk. We zitten er dus niet louter voor onszelf.

Anderzijds is de kracht van de groep ook belangrijk, het gaat om het samen betrokken en geëngageerd zijn en het delen van dezelfde visie op de N/Z problematiek. Dit hebben we ervaren in 2008 toen de voltallige stuurgroep zich engageerde om elke Limburgse gemeente te overtuigen om Schone Kleren gemeente te worden.

Is een vrijwilliger-voorzitter een meerwaarde?

Rik: Bij ons is dit alvast zo. De stuurgroepleden zijn ook vrijwilligers, dat is al een belangrijke gemeenschappelijkheid. We spreken als vrijwilligers onder elkaar, we verstaan elkaar. Ik denk ook dat er een zekere modelwaarde in zit, een vrijwillige voorzitter kan misschien meer ge-

daan krijgen van de stuurgroepleden, motiveert hen makkelijker. Verder probeer ik de doorstroming tussen verbond en nationaal te verzekeren, door in nationale werkgroepen te zitten. Ook het ACW beleid is gevoeliger voor de stem van een vrijwilliger, we worden beter gehoord.

WS Limburg heeft een speciale band met Guinée?

Rik : Ons partnerschap met Guinee werd in 2007 wederzijds bevestigd met de vakbond CNTG. Doel van dit partnerschap is enerzijds het programma van WS te realiseren en anderzijds de communicatie over het Zuiden concreter te maken en nabij te brengen. 2008 zou het hoogtepunt worden van ons partnerschap, maar dit partnerschap leerde ons ook de rauwe realiteit van een vakbond in Guinee : bedreiging, opsluiting en vernietiging van alles wat is opgebouwd. De communicatie verloopt moeilijk en de praktijk van een partnerschap loopt niet zoals je dat in je planning had gedroomd.

Toch is er een zeer sterke betrokkenheid in Limburg op de werking van CNTG en een groot vertrouwen in de organisatie en haar leiders. Er is nooit getwijfeld aan het partnerschap, wel integendeel, net nu moeten we onze partners steunen!



Partnerland Bangladesh

In West-Vlaanderen zet Wereldsolidariteit al vier jaar lang Bangladesh in de kijker.

Het is hun provinciaal partnerschap met de WS-partners. Alle deelorganisaties van het ACW worden uitgenodigd om hieraan mee te werken. In 2007 ging een groep vrijwilligers op ervaringsreis en in 2008 werd het partnerschap heel concreet door tientallen getuigenissen van ervaringsreizigers in afdelingen, regio's en trefpunten.

Versillende regionale activiteiten werden en worden georganiseerd:

Op zondag 27 september 2009 wordt dit voor de tweede keer bezegeld met een bijzondere sneukeltocht ten voordele van de partners in Bangladesh: H2O Brugge

Alle info op www.smoefelen.be



Wereldsolidariteit in jouw regio :

- Antwerpen - Johan de Kort
Tel: 03 220 12 09 - johan.dekort@acw.be
- Kempen - Elke Gelsen
Tel: 014 40 31 60 - elke.gelsen@acw.be
- Mechelen - Bertout Hellemans
Tel: 015 29 25 53 - bertout.hellemans@acw.be
- Brussel - Leen Vanderhulst
Tel: 02 508 89 10 - leen.vanderhulst@acw.be
- Leuven - Bart Vanwildemeersch
Tel: 016 29 81 28 - bart.vanwildemeersch@acw.be
- Limburg - Christine Kruyfhooft
Tel: 011 29 08 08 - christine.kruyfhooft@acw.be

- Zuid-Oost-Vlaanderen - Koen Browaey
Tel: 055 23 79 02 - koen.browaey@acw.be
- Waas en Dender - Karien Ongena
Tel: 03 760 13 56 - karien.ongena@acw.be
- Gent/Eeklo - Herman Peeters
Tel: 09 269 96 69 - herman.peeters@acw.be
- Brugge - Mia Vandenbergh
Tel: 050 44 43 33 - mia.vandenbergh@acw.be
- Oostende-Westhoek - Ellen Lingier
Tel: 059 55 25 73 - ellen.lingier@acw.be
- Midden en Zuid-West-Vlaanderen
Liesbet Verboven
Tel: 056 23 37 00 - liesbet.verboven@acw.be



Waardig Werk voor iedereen. Dit klinkt misschien vanzelfsprekend maar dat is het helemaal niet. Wereldwijd zijn er miljoenen 'werkende armen'. Mannen, vrouwen en soms zelfs kinderen die voor een dag hard werken amper 1,5 euro verdienen. Zonder arbeidsbescherming, zonder sociale zekerheid en zonder zicht op verbetering van hun toestand. En alsof het nog niet erg genoeg is worden zij als gereedschap behandeld en gewoon gedumpt als de werkgever hen niet langer nodig heeft. Of als hij werknemers vindt die uit pure armoede voor nog lagere lonen willen werken. Werknemers uit het Zuiden en het Noorden worden hard getroffen door de financiële en economische crisis. Meer dan ooit staat de waardigheid van hun job onder druk, die van de allerarmsten nog het meest.

Waardig werk is een zeer belangrijke stap in de bestrijding van armoede. Daarom zet Wereldsolidariteit sterk in op de campagne waardig werk. En dat deden wij niet alleen. Een sterk samenwerkingsverband met de 3 vakbonden, FOS-socialistische Solidariteit, OXFAM-solidariteit en de koepel 11.11.11 wil het verschil maken. De kracht van mensen samen in de praktijk. Dit doen we natuurlijk door onze steun aan vakbonden en sociale organisaties in het Zuiden die dag in dag uit vechten voor meer waardig werk voor hun leden. Maar eveneens door hier in het Noorden druk uit te oefenen op politici en werkgevers. De samenwerking met de Belgische vakbonden zorgt er ook voor dat onze campagne doordringt tot op de werkvloer. En dat is niet onbelangrijk want zo bereiken we grote groepen werknemers die voorheen minder of niet betrokken waren bij onze Noord-Zuid acties.

Waardig Werk wereldwijd. Op die nagel blijft Wereldsolidariteit ook tijdens het volgende werkjaar kloppen. Het thema blijft immers brandend actueel. En we durven daarvoor opnieuw beroep doen op uw steun.